

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžso/79/2015
Identifikačné číslo spisu: 2012200522
Dátum vydania rozhodnutia: 29.11.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:2012200522.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a JUDr. Igora Belka v právnej veci žalobcu: Vladimír Korman, IČO: 33 948 313, Nová 1205, Kúty, proti žalovanému: Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Želova 2, Bratislava, za účasti: Všeobecná zdravotná poisťovňa, pobočka Senica, Štefánikova 698/7, Senica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. PV 301/00013/2012/R zo dňa 20.09.2012, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/86/2012-77 zo dňa 22. októbra 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/86/2012-77 zo dňa 22. októbra 2015 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 250j ods. 2 písm. d) zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného č. PV 301/00013/2012/R zo dňa 20.09.2012 spolu s platobným výmerom č. PV 301/00013/2012 zo dňa 09.02.2012. Nárok na náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že pri preskúmaní oboch rozhodnutí správnych orgánov dospel k záveru, že sú nepreskúmateľné, nakoľko odkazujú len na príslušné ustanovenie zákona č. 580/2004 Z. z. bez uvedenia konkrétnych dôvodov a myšlienkových postupov správneho orgánu pri výpočte jednak vymeriavacieho základu podľa § 13 ods. 6 a ods. 9 zákona č. 580/2004 Z. z., jednak sadzby poistného podľa § 12 ods. 1 písm. c) zákona č. 580/2004 Z. z. V platobnom výmere sa nachádza tabuľka s rozpisom dlžných súm neodvedených preddavkov na poistné na verejné zdravotné poistenie za príslušné obdobie s odvolaním sa na výkaz nedoplatkov č. 1108408813.

Krajský súd mal ďalej za to, že rovnako ani v odôvodnení rozhodnutia žalovaného ako druhostupňového

správneho orgánu nie je dostatočne zdôvodnený skutkový stav, na základe ktorého dospeli správne orgány k výpočtu nedoplatku preddavkov na poisťné u žalobcu. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia zistil, že žalovaný ako aj prvostupňový správny orgán nedostatočne zdôvodnili svoje rozhodnutia. Tieto rozhodnutia sú strohé, bez vyhodnotenia dôkazov, ktoré predložil žalobca.

Zdôraznil, že odôvodnenie rozhodnutia je dôležitou obsahovou náležitosťou správneho rozhodnutia a plní niekoľko funkcií. Predovšetkým má presvedčiť účastníkov o správnosti postupu správneho orgánu a o zákonnosti jeho rozhodnutia. Tým sa napĺňa jedno zo základných pravidiel konania posilňovať dôveru občanov v správnosť rozhodovania. Ďalšou funkciou je funkcia kontrolná, predovšetkým tých orgánov, ktoré budú rozhodnutie preskúmať. Správny poriadok demonštratívny spôsobom uvádza okolnosti, ktoré boli podkladom na rozhodnutie. V odôvodnení rozhodnutia musí správny orgán reagovať na dva okruhy problémov: na skutkové okolnosti a právne posúdenie veci. Za skutkové okolnosti treba považovať najmä skutočnosti, ktoré boli nepochybne zistené, treba uviesť, aké dôkazy boli vykonané a ako ich správny orgán vyhodnotil. Správny orgán sa musí zaoberať v rozhodnutí aj návrhmi a námietkami účastníkov. Právne posúdenie znamená, že správny orgán subsumuje zistený skutkový stav pod príslušné ustanovenie hmotnoprávneho predpisu. Medzi právnym posúdením a skutkovými zisteniami musí byť logický vzťah. Nestačí, aby bola v rozhodnutí uvedená len citácia príslušného ustanovenia, ale je žiaduce, aby sa vyložil aj obsah právnej normy, aby účastníci pochopili vzťah medzi skutkovými zisteniami a právnym posúdením.

V zmysle ustanovenia § 250j ods. 2 písm. d) O.s.p. sa rozhodnutie správneho orgánu považuje na nepreskúmateľné buď pre nezrozumiteľnosť alebo pre nedostatok dôvodov. Nezrozumiteľnosťou sa rozumie aj ten prípad, keď zo samotného rozhodnutia nie je zrejmé či a aké dôkazy boli vykonané. Nepreskúmateľnosť z nedostatku dôvodov znamená absolútny nedostatok odôvodnenia.

Podľa názoru krajského súdu žalovaný vo svojom rozhodnutí nesplnil kritéria, ktoré vyžaduje ust. § 47 ods. 3 Správneho poriadku pre vydanie správneho rozhodnutia, keď v odôvodnení rozhodnutia nevyhodnotil všetky skutkové okolnosti, ktoré boli podkladom pre vydanie rozhodnutia a rovnako nevyložil ani obsah právnej normy, ktorú použil v rozhodnutí.

Krajský súd poukázal na to, že jeho predchádzajúce rozhodnutie bolo síce zrušené uznesením NS SR 1Sžo/4/2014 zo dňa 29.4.2015, avšak ako vyplýva z bodu 25 tohto rozhodnutia, odvolací súd sa vzhľadom na procesné pochybenie prvostupňového súdu vecou samou nezaoberal. Bolo by preto nelogické, keby sa prvostupňový súd odklonil od svojho právneho názoru, ktorý vyslovil vo svojom zrušujúcom rozhodnutí, keďže NS SR vo svojom rozhodnutí nekonštatoval nesprávne posúdenie veci a zaoberal sa len procesnou stránkou veci.

Žalovaný napadol rozhodnutie krajského súdu včas podaným odvolaním, v ktorom uviedol, že sa nestotožnil s názorom krajského súdu a trval na zákonnosti svojho rozhodnutia č. PV 301/00013/2012/R zo dňa 20.09.2012 a rozhodnutia - platobného výmeru č. PV 301/00013/2012 zo dňa 09.02.2012, vydaného pobočkou žalovaného v Trenčíne.

Žalovaný poukázal na skutočnosť, že v napadnutom rozhodnutí je dostatočne jasne a zrozumiteľne vysvetlené, z akého dôvodu bol žalobca povinný platiť poisťné za obdobie od 01.03.2011 do 30.09.2011, dostatočne zdôvodnený skutkový stav, na základe ktorého žalovaný dospel k určaniu nedoplatku na preddavkoch. Názor krajského súdu, že rozhodnutie odkazuje len na príslušné ustanovenia zákona č. 580/2004 Z. z. je v rozpore s odôvodnením napadnutého rozhodnutia.

Žalovaný zároveň poukázal na nesprávny názor krajského súdu, podľa ktorého rozhodnutie - platobný výmer č. PV 301/00013/2012 zo dňa 09.02.2012 je nepreskúmateľný, strohý, bez vyhodnotenia dôkazov, a nedostatočne odôvodnený. Mal za to, že krajský súd pravdepodobne opomenul ustanovenie § 77a ods. 5 druhá veta zákona č. 581/2004 Z. z., z ktorého vyplýva, že platobný výmer ako prvostupňové rozhodnutie obsahuje iba skutočnosti, ktoré sú uvedené v návrhu zdravotnej poisťovne. Žalovaný taktiež poukázal na skutočnosť, že žalobca v žalobe napadol vecnú stránku rozhodnutia

žalovaného, ktorou je určenie, či mal alebo nemal platiť preddavky na poistné na verejné zdravotné poistenie za obdobie od 01.03.2011 do 30.09.2011. Keďže podľa názoru žalovaného je napadnuté rozhodnutie a konanie žalovaného po formálnej a procesnej stránke v poriadku, mal sa krajský súd zaoberať vecnou stránkou napadnutého rozhodnutia, čím by vyložil ustanovenie § 16 ods. 9 zákona č. 580/2004 Z. z. a zdravotná poisťovňa, resp. žalovaný by postupovali v intenciách tohto výkladu.

Ďalej sa domnieval, že po zrušení predchádzajúceho rozsudku najvyšším súdom mal krajský súd na novo rozhodovať o vecnej stránke sporu berúc do úvahy nielen stanoviská žalobcu a žalovaného, ale aj stanovisko pribratého účastníka správneho konania do súdneho konania, zdravotnej poisťovne.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žalovaný navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zrušil v celom rozsahu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že podľa jeho názoru krajský súd správne poukázal na nesplnenie kritérií zo strany žalovaného pre vydanie správneho rozhodnutia, keď v odôvodnení svojho rozhodnutia žalovaný nevyhodnotil všetky skutkové okolnosti, ktoré boli podkladom pre vydanie rozhodnutia, na základe čoho súd rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Mal za to, že žalovaný sa vo svojom rozhodnutí vôbec nezaoberal jeho námietkami, jednoducho len potvrdil vydanie platobného výmeru, nie však po dôkladnom preskúmaní a v súlade s platným znením ustanovenia § 16 ods. 9 zákona č. 580/2004 Z. z., ale len na základe návrhu zo strany VŠZP, ktorej postup a rozhodnutie mal ako dozorujúci orgán preskúmať. Nielenže ignoroval námietku žalobcu a jednoznačné znenie § 16 ods. 9 zákona, ale stotožnil sa s vyjadrením VŠZP, ktoré nemá žiadny právny základ, nakoľko podmieňuje použitie uvedeného zákonného ustanovenia (§ 16 ods. 9) aj poistením z iného dôvodu (zamestnancom alebo poistencom štátu), čo však toto ustanovenie neobsahuje. Podľa § 16 ods. 9 zákona č. 580/2004 Z. z., sa toto ustanovenie vzťahuje iba na samostatne zárobkovo činnú osobu bez podmienky akéhokoľvek iného poistenia.

O tom, s akou vážnosťou a zodpovednosťou pristupuje žalovaný k námietkam žalobcu, keď ignoruje platné znenie právnych predpisov svedčí aj fakt, že v odvolaní žalovaného voči rozsudku sp. zn. 14S/86/2012-77 zo dňa 22.10.2015 navrhol Najvyššiemu súdu SR zrušiť už zrušený rozsudok (14S/86/2012-32 so dňa 07.11.2013).

Mal za to, že ak by žalovaný skutočne námietky žalobcu preskúmal a preveril si jednoznačné platné znenie zákona č. 580/2004 Z. z. (§ 16 ods. 9), čo vlastne bola jeho povinnosť, a rozhodoval by v súlade s uvedeným zákonným ustanovením, nemusel sa touto vecou zaoberať súd. Podľa názoru žalobcu si žalovaný nespĺnil svoju povinnosť dozorujúceho a kontrolného orgánu, a preto považoval žalobca rozhodnutie krajského súdu za správne.

Pribratý účastník konania vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že trvá na svojich doterajších vyjadreniach a považuje napadnuté rozhodnutie žalovaného za správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny; preto ho po preskúmaní opodstatnenosti odvolacích dôvodov postupom podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 29.11.2016 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli a internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk) najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p., v správnom súdnictve súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov preskúmajú zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia súd skúma, či žalobou napadnuté rozhodnutie je v súlade s právnym poriadkom Slovenskej

republiky, t. j. najmä s hmotnoprávnymi a procesnými administratívnymi predpismi.

V intenciách ustanovenia § 244 ods. 1 O.s.p. súd preskúmava aj zákonnosť postupu správneho orgánu, ktorým sa vo všeobecnosti rozumie aktívna činnosť správneho orgánu, podľa procesných a hmotnoprávných noriem, ktorou realizuje právomoc stanovenú zákonmi. V zákonom predpísanom postupe je správny orgán oprávnený a súčasne aj povinný vykonať úkony v priebehu konania a ukončiť ho vydaním rozhodnutia, ktoré má zákonom prepísané náležitosti, ak sa na takéto konanie vzťahuje zákon o správnom konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací primárne v medziach odvolania preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného a prvostupňového správneho orgánu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami žalobcu a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného.

Je nutné zdôrazniť, že podľa ustálenej súdnej judikatúry (najmä nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II ÚS 127/07-21, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 6Sžo 84/2007, sp. zn. 6Sžo 98/2008, sp. zn. 1Sžo 33/2008, sp. zn. 2Sžo 5/2009 či sp. zn. 8Sžo 547/2009) nie je úlohou súdu pri výkone správneho súdnictva nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmavať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy.

V takto vymedzenom rámci prieskumu a po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že podstatou odvolania proti rozsudku krajského súdu ako aj žaloby, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného, je otázka správneho zistenia rozhodujúcich skutočností a dostatočného rámca podkladov pre naplnenie zásady materiálnej pravdy v ďalšom procese aplikácie hmotného práva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho spisu s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnu citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednáwanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na doplnenie svojich doplnujúcich zistení a záverov (§ 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody).

Podľa § 16 ods. 8 písm. b) zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení (ďalej len „zákon o zdravotnom poistení“), výška preddavku na poistné samostatne zárobkovo činné osoby je najmenej vo výške určenej sadzbou poistného [§ 12 ods. 1 písm. c)] z minimálneho základu podľa § 13 ods. 10 a 11 a najviac vo výške určenej sadzbou poistného [§ 12 ods. 1 písm. c)] z päťnásobku priemernej mesačnej mzdy,

Podľa § 16 ods. 9 zákona o zdravotnom poistení, platiteľ podľa § 11 ods. 1 písm. b) nie je povinný odvádzať preddavok na poistné, ak výška preddavku nedosahuje aspoň 3 eurá.

Podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona o zdravotnom poistení, na účely tohto zákona je povinný platiť poistné samostatne zárobkovo činná osoba.

Podľa § 3 ods. 4 správneho poriadku, rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo

podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

Podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku, správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podľa § 46 správneho poriadku, rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Podľa § 47 ods. 3 správneho poriadku, v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Predmetom odvolacieho konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým zrušil rozhodnutie žalovaného a prvostupňového správneho orgánu podľa § 250j ods. 2 písm. d) O.s.p. z dôvodu nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov.

V konaní nebolo sporné, že príbratý účastník konania dňa 02.12.2011 vydal výkaz nedoplatkov č. 1108408813, na základe ktorého bol žalobca povinný zaplatiť za obdobie 03/2011 - 09/2011 neodvedený preddavok na poistné vo výške 294,65 Eur a poplatok za vydanie výkazu nedoplatkov vo výške 10 Eur s tým, že predmetný výkaz nedoplatkov obsahoval aj presný rozpis dlžných súm. Keďže žalobca voči uvedenému výkazu nedoplatkov podal námietky, príbratý účastník sa obrátil na žalovaného s návrhom na vydanie platobného výmeru z titulu pohľadávky na poistnom na verejné zdravotné poistenie.

Žalovaný, pobočka Trenčín, na podklade návrhu zdravotnej poisťovne, vydal dňa 09.02.2012 platobný výmer č. k. PV 301/00013/2012, ktorým uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť príbratému účastníkovi preddavky na poistné na verejné zdravotné poistenie v požadovanej sume 294,65 Eur a trovy konania vo výške 5 Eur. Svoje rozhodnutie prvostupňový správny orgán odôvodnil len citáciou zákonných ustanovení a opisom priebehu konania so stručným uvedením vyjadrení účastníkov konania k veci.

O odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa rozhodol žalovaný rozhodnutím č. PV 301/00013/2012/R zo dňa 20.09.2012 tak, že prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu potvrdil. V odôvodnení uviedol príslušnú zákonnú úpravu, poukázal na vysvetlivky k tlačivu ročného zúčtovania typu B za rok 2009, stručne opísal priebeh správneho konania a záverom konštatoval, že bolo v konaní preukázané, že žalobca mal v zmysle ustanovenia § 16 ods. 8 písm. b) zákona o zdravotnom poistení povinnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba upraviť si výšku preddavku na poistné na minimálnu výšku preddavku na poistné s tým, že námietku žalobcu týkajúcu sa aplikácie ustanovenia § 16 ods. 9 zákona o zdravotnom poistení vyhodnotil ako irelevantnú s tým, že toto ustanovenie sa vzťahuje len na samostatne zárobkovo činnú osobu, ktorá je poistená aj z iného dôvodu, teda je súčasne zamestnancom alebo poistencom štátu podľa § 11 ods. 7 zákona o zdravotnom poistení.

Krajský súd na podklade žaloby vyhodnotil rozhodnutie žalovaného spolu s rozhodnutím správneho orgánu prvého stupňa za nepreskúmateľné, nakoľko ich odôvodnenie nezodpovedá požiadavkám ustanovenia § 47 správneho poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu ustálil, že kľúčovou otázkou sporu a zároveň podstatnou námietkou žalobcu v danej veci, ktorú namietať už v rámci správneho konania rovnako ako v žalobe proti rozhodnutiu žalovaného, bola aplikácia ustanovenia § 16 ods. 9 zákona o zdravotnom poistení, podľa ktorého platiteľ nie je povinný odvádzať preddavok na poistné, ak výška preddavku nedosahuje aspoň 3 eurá, ak súčasne ide o osobu podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona o zdravotnom poistení, teda o samostatne zárobkovo činnú osobu.

V konaní mal odvolací súd za nesporné, že výška preddavku na poistné žalobcu v jeho ročnom zúčtovaní za rok 2009 bola 2,21 Eur. Nesporé v konaní bolo aj to, že žalobca je samostatne zárobkovo činnou osobou bez toho, aby bol súčasne zamestnancom alebo poistencom štátu podľa § 11 ods. 7 zákona o zdravotnom poistení.

V konaní však naďalej ostalo sporné, prečo žalovaný na situáciu žalobcu neaplikoval ustanovenie § 16 ods. 9 zákona o zdravotnom poistení, nakoľko toto vo svojom texte odkazuje len na ustanovenie § 11 ods. 1 písm. b) zákona o zdravotnom poistení, ktoré hovorí výslovne len o samostatne zárobkovo činnnej osobe bez ďalších podmienok. Odvolaciemu súdu nie je známe žiadna spojitosť medzi vyššie uvedenými ustanoveniami zákona o zdravotnom poistení a záverom žalovaného o nemožnosti aplikácie ustanovenie § 16 ods. 9 zákona o zdravotnom poistení a súčasnej nutnosti postupu v súlade s ustanovením § 16 ods. 8 písm. b) zákona o zdravotnom poistení, pretože mal za to, že použitie ustanovenia § 16 ods. 9 zákona o zdravotnom poistení sa vzťahuje len na samostatne zárobkovo činnú osobu, ktorá je súčasne zamestnancom alebo poistencom, za ktorého platí poistné štát.

Najvyšší súd sa nestotožnil s námietkou žalovaného, že by sa mal krajský súd zaoberať vecnou stránkou napadnutého rozhodnutia, čím by vyložil ustanovenie § 16 ods. 9 zákona o zdravotnom poistení, resp. žalovaný by postupoval v intenciách tohto výkladu. Bolo úlohou práve žalovaného, aby sa v odôvodnení rozhodnutia spôsobom zrozumiteľným pre účastníka konania vysporiadal s jeho námietkami predovšetkým s ohľadom na skutočnosť, že tento od samotného počiatku správneho konania namietal aplikáciu ustanovenia § 16 ods. 8 písm. b) zákona o zdravotnom poistení a dožadoval sa použitia ustanovenia § 16 ods. 9 zákona o zdravotnom poistení.

Najvyšší súd má za to, že žalovaný v odôvodnení napadnutého rozhodnutia ani len v minimálnych náznakoch neuviedol dôvody svojho právne záveru. Žalovaný len stroho súhlasil s rozhodnutím správneho orgánu prvého stupňa, ktorého vlastný právny názor v odôvodnení prvostupňového rozhodnutia v prezentovanom smere úplne absentuje. Toto doplnil o jednotlivé zákonné ustanovenia a opis priebehu správneho konania so záverečným konštatovaním nemajúcim základ v dostatočne zdôvodnenom skutkovom stave o tom, že ustanovenie § 16 ods. 9 zákona o zdravotnom poistení sa na žalobcu nevzťahuje. Okrem toho sa námietkam žalobcu nevenoval ani len okrajovo.

Odvolací súd dáva do pozornosti, že na konanie sa okrem iného vzťahujú aj všeobecné predpisy o správnom konaní, t. j. zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“).

S poukazom na ustanovenia správneho poriadku odvolací súd konštatuje, že v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Je potrebné zdôrazniť, že zmyslom a účelom odôvodnenia rozhodnutia je zhrnúť a zhodnotiť všetky skutočnosti, ktoré sú podkladom pre jeho výrok, a preto je potrebné uviesť nielen hodnotenie dôkazov, ktoré správny orgán vykonal, ale aj reagovať na vyjadrenia a návrhy účastníkov, ktoré pri svojom rozhodovaní nebral do úvahy. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ktoré námietky účastníka považuje za nesprávne a z akého dôvodu a ktoré skutočnosti považuje za preukázané, a aké úvahy ho viedli k danému záveru. Aj odvolací správny orgán by mal náležite odôvodniť svoj názor na prejednávajúcu vec a nemôže len odkazovať na to, že napadnuté rozhodnutie bolo preskúmané a dôvody prvostupňového rozhodnutia uznané za správne.

„Súd rozhodnutie správneho orgánu podľa ustanovenia § 250j ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku ako nepreskúmateľné zruší, ak rozhodnutie nie je náležite odôvodnené (§ 47 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb.)“ (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. decembra 1995, 5 Sž 85/95).

„Rozhodnutie správneho orgánu je nepreskúmateľné a treba ho zrušiť aj vtedy, ak správny orgán svoje

rozhodnutie neodôvodnil vôbec, hoci dôvody jeho rozhodnutia možno vyvodiť z obsahu administratívneho spisu. Skutočnosť, že rozhodnutie je zrozumiteľné pre orgán, ktorý ho vydal, nepostačuje, lebo rozhodnutie musí byť zrozumiteľné aj pre ostatných účastníkov konania, najmä ak sa ním účastníkovi ukladá konkrétna povinnosť.“ (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. októbra 2005, sp. zn. 4 So 226/04)

Vzhľadom na vyššie uvedené skutkové okolnosti odvolací súd dospel k záveru, že obidva správne orgány postupovali v rozpore s ustanoveniami § 3, § 46 a § 47 správneho poriadku a pochybili, ak v odôvodnení svojich rozhodnutí nereagovali na námietky žalobcu a nevysporiadali sa s tým, či je alebo nie je možné v prejednávanej veci vo vzťahu k žalobcovi aplikovať ustanovenie § 16 ods. 9 zákona o zdravotnom poistení. Ide o zásadnú otázku, ktorá má vplyv na samostatné rozhodnutie, ako aj na skutočnosť, či žalobcovi vznikla povinnosť platiť preddavky na poistné na verejné zdravotné poistenie za obdobie 03/2001 - 09/2011.

Z uvedených dôvodov je potrebné stotožniť sa s názorom krajského súdu, že nie je povinný a ani oprávnený nahrádzať činnosť správnych orgánov, pričom vecne preskúmať zákonnosť správneho rozhodnutia je možné len za predpokladu náležitého odôvodnenia administratívneho rozhodnutia, v ktorom správny orgán vyhodnotí a bude reagovať na všetky námietky žalobcu, ktoré prezentoval počas celého konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na závery uvedené vyššie považoval námietky žalovaného uvedené v odvolaní proti rozsudku krajského súdu za nedôvodné, ktoré nemohli ovplyvniť posúdenie danej veci a preto napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. a § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. potvrdil.

Najvyšší súd považuje za potrebné reagovať aj na námietku žalovaného, že krajský súd pravdepodobne opomenul ustanovenie § 77a ods. 5 druhá veta zákona č. 581/2004 Z. z., z ktorého vyplýva, že platobný výmer ako prvostupňové rozhodnutie obsahuje iba skutočnosti, ktoré sú uvedené v návrhu zdravotnej poisťovne. V citovanom zákonom ustanovení je jednak uvedené, že „Platobný výmer sa vydáva na základe skutočností uvedených v návrhu“, ale hlavne toto ustanovenie ho nezabavuje zodpovednosti za obsah vydaného rozhodnutia najmä z hľadiska jeho preskúmateľnosti.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c O.s.p. a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože úspešný žalobca si ich náhradu neuplatnil a žalovanému zákon priznanie trov konania neumožňuje.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.